

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

7. De restitutione famæ & honoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

hæredes iniuriam passi, licet litem non intentauerit, aut contestatus sit.

NB. Crimen publicum, quod quilibet accusare potest, pertinet ad proximum hæredem. 2. Actio iniuriarum tollitur remissione, item per dissimulationem, aut si iniuria affectus sine necessitate locutus est, aut salutauit aduersarium. Pater potest condonare iniuriam illatam filio etiam reclamante filio, non autem è contra.

Quod si Aduersarius iniurians filium persona uilis, filius autem honesta; tum etiam filius inuito patre potest actionem iniuriarum instituere.

Demum extinguitur Actio iniuriarum, si intra annum post illatæ verbalis iniuriæ notitiam agere is intermittat, cui agendi ius competebar. Est enim actio iniuriarum prætoria, quæ annum durat.

Sublata actione iniuriarum manet actio merè civilis ad damni compensationem tendens ex L. Aquilia intra 30. Annos.

C A P. VII.

De Restitutione Fama.

Qui crimen falsum alicui imposuit, etiam per errorem, is dictum suum retractare tenetur. Interdum tamen famæ alienæ consultum satis est, si infamator dicat se deceptum fuisse. Ratio est, quia quicumque causam posuit, unde postea intelligit alteri damnum iniustum oriturum, is ex iustitia tenetur causam tollere, si facile possit, quia si causam à se positam non remoueat, censetur etiam iniustum effectum illius

illius causæ velle. NB. Qui per errorem detrahit, id est, materialiter, ille non tam strictè tenetur ad restitutionem, quam qui formaliter, ille enim restituere tenetur cum damno famæ æquali, V. C. falsum testimonium ferens, tenetur retractare etiam cum vitæ periculo, si alterum in mortis periculum per falsum testimonium coniecit.

Iudex qui sententiam materialiter iniustam sedixisse cognoscit, debet eam retractare.

2 Qui crimen alterius verum, sed occultum prodicit iniuste, is conceptam criminis opinionem abolere tenetur, quatenus sine mendacio potest, dicendo, se deceptum, se male dixisse; cum enim omne peccatum deceptio sit, verè potest dicere se deceptum fuisse, quando hominem taliter infamavit. Quod si talis formula loquendi non possis retractare, tenetur quotiescunque se occasio offert, laudare, honorare infamatum à te.

3 Si quis iniuste famam ablatam omnino restituere non potest, omnino liberari videtur, ut non debeat pecunia satisfacere ante Iudicis sententiam. Ratio, quia iustitia commutativa non aliud exigit, nisi restituatur res ablata vel æquivalens; pecunia autem famæ non æquivalet, tamen ex iustitia vindictæ iudex potest compellere Reum ad satisfaciendum Actori in pecunia.

Axioma illud: *Qui restituere non potest, quatenus debet, restituere debet quatenus potest*, id solum verum est in rebus æquivalentibus, vel quæ eiusdem Ordinis sunt, cuiusmodi non sunt fama & pecunia.

4 Si ex infamia alteri à te aspersa aliud damnum ipsi secutum sit, V. C. semotio ab officio, debes ut causa integrè satisfacere arbitrio Iudicis, transireque hanc

actio ad hæredes, & contra hæredes; quia hæres re-
præsentat personam defuncti, in bonis defuncti non
autem in bonis famæ, uam talia sunt pure perso-
nalia.

Obligatio restituendi famam extinguitur. 1. per
condemnationem spontaneam, excipe nisi infamia
redundet in familiam, tunc condonatio illi nihil
præiudicat. 2. si infamia hominis per obliuionem
penitus deleta sit, cessat enim tunc ratio & obiectum
restitutionis. 3. Si ille, quem tu infamasti, vicissim
te infirmauit, famamque restituere nolit, iuxta Re-
gulam; *quod non cogaris ius suum alteri reddere, si ille recu-
sit tibi reddere tuum*; sed interea iure compensationis
vel retentionis uti potes. Contrarium sentit Na-
uarr.

Ex contumelia alicui irrogata non oritur obliga-
tio restituendi, nisi exinde honor vel fama personæ
apud alios læsa fuit. NB. Nam pro sola iniuria seclu-
so damno nulla restitutio facienda est ante iudicis senten-
tiam: NB. V. C. Si Titium solum priuatim spu-
rium hominasti, nullum ei damnum intulisti; nisi
quod ipsum contristaris, idcirco teneris petere ve-
niam iuxta Matth. 5. Excipe hostis tuus agrè ferens
denuo memoriam fieri istius contumeliæ malit o-
mnino dissimulari, alijs officijs debes hominis offen-
si animum demulcere. Superiores offendentes infe-
riores non tenentur petere veniam, ne dum ni-

*mi seruetur humilitas, regendi
frangatur auctori-*

tas

Gg

PARS